

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 16.9.2019
COM(2019) 413 final

2019/0193 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na třetím zasedání konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti, pokud jde o přijetí rozhodnutí, kterým se stanoví limity pro odpad obsahující rtuť podle čl. 11 odst. 2 uvedené úmluvy

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být zaujat jménem Unie na třetím zasedání konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti, pokud jde o plánované přijetí rozhodnutí, kterým se stanoví limity v odpadech obsahujících rtuť podle čl. 11 odst. 2 uvedené úmluvy.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Minamatská úmluva o rtuti

Minamatská úmluva o rtuti (dále jen „úmluva“) je hlavním mezinárodním právním rámcem, jehož cílem je chránit lidské zdraví a životní prostředí před antropogenními emisemi a uvolňováním rtuti a jejích sloučenin do ovzduší, vody a půdy. Úmluva podchycuje celý životní cyklus rtuti od primární těžby rtuti až po odstraňování odpadů obsahujících rtuť.

Podle ustanovení čl. 11 odst. 2 úmluvy se pro účely této úmluvy „odpadem obsahujícím rtuť“ rozumí látky nebo předměty: a) které se skládají ze rtuti nebo sloučenin rtuti; b) které obsahují rtuť nebo sloučeniny rtuti, nebo c) které jsou kontaminovány rtutí nebo sloučeninami rtuti v množství překračujícím příslušné limity definované konferencí smluvních stran, které je odstraněno nebo se zamýšlí odstranit nebo se vyžaduje odstranit podle ustanovení vnitrostátního práva nebo této úmluvy. V tomto ustanovení se dále uvádí, že tato definice „odpadu obsahujícího rtuť“ nezahrnuje odpad z těžby (skrývku, odpadní kamení a důlní hlušinu), kromě odpadu z primární těžby rtuti, který obsahuje rtuť nebo sloučeniny rtuti v množství pod limity definovanými konferencí smluvních stran.

V čl. 11 odst. 3 úmluvy se stanoví, že odpad, který je odpadem obsahujícím rtuť podle čl. 11 odst. 2, musí být spravován environmentálně šetrným způsobem.

Úmluva vstoupila v platnost dne 16. srpna 2017.

Evropská unie je smluvní stranou úmluvy¹ stejně jako většina členských států².

2.2. Konference smluvních stran

Konference smluvních stran úmluvy vykonává funkce, které jsou jí úmluvou uloženy, a za tím účelem mimo jiné zvažuje a provádí jakákoli další opatření, která mohou být požadována pro dosažení cílů úmluvy, včetně přijetí příslušných pokynů.

Podle článku 28 úmluvy a podle rozhodnutí MC-1/1 o jednacím řádu přijatého konferencí smluvních stran na jejím prvním zasedání (24.–29. září 2017) má každá smluvní strana jeden hlas. Unie však jakožto organizace regionální hospodářské integrace uplatňuje své právo hlasovat ve věcech spadajících do její působnosti počtem hlasů, který se rovná počtu jejích členských států, jež jsou smluvními stranami této úmluvy. Unie neuplatňuje své hlasovací právo, jestliže některý z jejích členských států uplatní své hlasovací právo, a naopak.

¹ Rozhodnutí Rady (EU) 2017/939 ze dne 11. května 2017 o uzavření Minamatské úmluvy o rtuti jménem Evropské unie (Úř. věst. L 142, 2.6.2017, s. 4).

² Dne 20. června 2019 ratifikovalo Minamatskou úmluvu o rtuti dvacet tři členských států, a to Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Německo, Estonsko, Irsko, Francie, Chorvatsko, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko, Finsko, Švédsko a Spojené království.

2.3. Zamýšlený akt konference smluvních stran

Konference smluvních stran na svém druhém zasedání (19. až 23. listopadu 2018) přijala rozhodnutí MC-2/2³, kterým se zřizuje skupina technických odborníků, jež má v období mezi zasedáními před třetím zasedáním projednat limity pro odpad obsahující rtuť. Cílem mandátu výše uvedené skupiny bylo zejména vypracování koncepcí a metodik pro stanovení limitů pro odpad obsahující rtuť, včetně příslušného odpadu z těžby.

Na základě výsledku práce odborníků by se na třetím zasedání mělo přijmout rozhodnutí v této věci (zamýšlený akt).

Zamýšlený akt stanoví limity umožňující identifikaci odpadu a) který se skládá ze rtuti nebo sloučenin rtuti; b) který obsahuje rtuť nebo sloučeniny rtuti, nebo c) který je kontaminován rtutí nebo sloučeninami rtuti, na něž se bude vztahovat článek 11 úmluvy. V souladu s tím zamýšlený akt vymezí oblast působnosti ustanovení úmluvy týkajících se odpadu, zejména čl. 11 odst. 3 o povinnosti spravovat odpad obsahující rtuť environmentálně šetrným způsobem.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

Cílem navrhovaného postoje, který má být zaujat jménem Unie, je podpořit na třetím zasedání konference smluvních stran přijetí rozhodnutí, které je v souladu s *acquis* EU.

Odpad obsahující rtuť je na úrovni EU regulován, zejména nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852 ze dne 17. května 2017 o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008⁴, směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech⁵, směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES ze dne 15. března 2006 o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES⁶ a rozhodnutím Komise 2000/532/ES ze dne 3. května 2000, kterým se nahrazuje rozhodnutí 94/3/ES, kterým se stanoví seznam odpadů podle čl. 1 písm. a) směrnice Rady 75/442/EHS o odpadech, a rozhodnutí Rady 94/904/ES, kterým se stanoví seznam nebezpečných odpadů ve smyslu čl. 1 odst. 4 směrnice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadech⁷.

Právní předpisy EU v oblasti nakládání s odpady vycházejí z klíčové povinnosti stanovené v člancích 13 a 17 výše uvedené směrnice 2008/98/ES, na základě níž členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění nakládání s odpady způsobem, který neohrožuje lidské zdraví a nepoškozuje životní prostředí. Těmito ustanoveními se provádí povinnost podle čl. 11 odst. 3 úmluvy spravovat odpad environmentálně šetrným způsobem.

EU se rozhodujícím způsobem podílela na vypracování úmluvy, včetně jejích ustanovení o odpadech obsahujících rtuť, a odborníci z EU významně přispěli k zamýšlenému aktu; *acquis* EU týkající se odpadů jde ve skutečnosti nad rámec požadavků článku 11 úmluvy,

³ Rozhodnutí MC-2/2 *Limity pro odpad obsahující rtuť*, Zpráva konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti o činnosti svého druhého zasedání, UNEP/MC/COP2/19 ze dne 6. prosince 2018, je k dispozici na této adrese: <http://www.mercuryconvention.org/Meetings/COP2/tabid/6355/language/en-US/Default.aspx>

⁴ Úř. věst. L 137, 24.5.2017, s. 1.

⁵ Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3.

⁶ Úř. věst. L 102, 11.4.2006, s. 15.

⁷ Úř. věst. L 226, 6.9.2000, s. 3.

protože veškerý odpad obsahující rtuť uvedený v tomto ustanovení je na úrovni EU regulován a musí být spravován environmentálně šetrným způsobem bez ohledu na obsah rtuti nebo jejích sloučenin.

Vzhledem k výše uvedenému proto může EU podpořit přijetí zamýšleného aktu, který je v souladu s *acquis* EU.

EU může tudíž na třetím zasedání konference smluvních stran podpořit pouze přijetí rozhodnutí, jež je v souladu s *acquis* EU.

Postoj Unie je zapotřebí, protože smluvní strany úmluvy musí zamýšlený akt po jeho přijetí provést.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) zavádí rozhodnutí, kterými se stanoví „*postoje, které má jménem Unie zaujmout orgán zřízený dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody.*“

Pojem „*akty s právními účinky*“ zahrnuje akty s právními účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterými se řídí dotyčný orgán. Zahrnuje rovněž nástroje, které podle mezinárodního práva nemají závazný účinek, ale „*mohou ... rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právní úpravy přijaté zákonodárcem Unie*“⁸.

4.1.2. Použití na stávající případ

Konference smluvních stran je orgánem zřízeným úmluvou, konkrétně Minamatskou úmluvou o rtuti.

Zamýšlený akt, který má konference smluvních stran přijmout, představuje akt s právními účinky. Zamýšlený akt má právní účinky, protože smluvní strany úmluvy musí přijmout opatření k zajištění jeho provádění a dodržování.

Zamýšlený akt nedoplňuje ani nepozměňuje institucionální rámec úmluvy.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 SFEU.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 SFEU závisí v první řadě na cíli a obsahu zamýšleného aktu, k němuž se zaujímá postoj jménem Unie. Má-li zamýšlený akt dvojí účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek označit jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté na základě čl. 218 odst. 9 SFEU založeno na jediném hmotněprávním základě, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel či složka.

⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. října 2014, Německo v. Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

4.2.2. Použití na stávající případ

Hlavní cíl a obsah zamýšleného aktu se týká životního prostředí.

Hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 192 odst. 1 SFEU.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 192 odst. 1 SFEU ve spojení s čl. 218 odst. 9 SFEU.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na třetím zasedání konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti, pokud jde o přijetí rozhodnutí, kterým se stanoví limity pro odpad obsahující rtuť podle čl. 11 odst. 2 uvedené úmluvy

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Rozhodnutím Rady (EU) 2017/939⁹ uzavřela Unie Minamatskou úmluvu o rtuti¹⁰ (dále jen „úmluva“), která vstoupila v platnost dne 16. srpna 2017.
- (2) Podle rozhodnutí MC-1/1 o jednacím řádu, který konference smluvních stran této úmluvy přijala na svém prvním zasedání, vynaloží smluvní strany veškeré úsilí, aby se na základě konsensu dohodly na všech podstatných záležitostech.
- (3) Konference smluvních stran této úmluvy má na svém třetím zasedání ve dnech 25. až 29. listopadu 2019 přijmout rozhodnutí (dále jen „navrhované rozhodnutí“) o limitech pro odpad obsahující rtuť podle čl. 11 odst. 2 úmluvy, které by ve svém důsledku vymezilo oblast působnosti článku 11 úmluvy na odpad; odpad obsahující rtuť, na který by se vztahovalo ustanovení čl. 11 odst. 2, by tedy na základě čl. 11 odst. 3 úmluvy musel být spravován environmentálně šetrným způsobem.
- (4) Je vhodné stanovit postoj, který má být zaujat jménem Unie na konferenci smluvních stran úmluvy, neboť toto navrhované rozhodnutí, pokud bude schváleno, bude mít právní účinky, protože smluvní strany úmluvy budou muset přijmout opatření k jejímu provedení na vnitrostátní a/nebo regionální úrovni.
- (5) Unie významně přispěla k vypracování ustanovení úmluvy týkajících se odpadu a k odborné činnosti mezi zasedáními zahájené rozhodnutím MC-2/2¹¹ přijatém konferencí smluvních stran úmluvy na jejím druhém zasedání, jejímž výsledkem je navrhované rozhodnutí; vzhledem k tomu, že *acquis* Unie již vyžaduje, aby bylo s veškerým odpadem obsahujícím rtuť uvedeným v čl. 11 odst. 2 úmluvy nakládáno

⁹ Rozhodnutí Rady (EU) 2017/939 ze dne 11. května 2017 o uzavření Minamatské úmluvy o rtuti jménem Evropské unie (Úř. věst. L 142, 2.6.2017, s. 4).

¹⁰ Ověřená kopie Minamatské úmluvy o rtuti je k dispozici na adrese: <https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%20AM/CTC-XXVII-17.pdf>

¹¹ Rozhodnutí MC-2/2 *Limity pro odpad obsahující rtuť*, Zpráva konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti o činnosti svého druhého zasedání, UNEP/MC/COP2/19 ze dne 6. prosince 2018.

způsobem, který neohrožuje lidské zdraví a nepoškozuje životní prostředí bez ohledu na obsah rtuti;

- (6) Unie by měla podpořit pouze přijetí rozhodnutí na konferenci smluvních stran úmluvy, jež je v souladu s *acquis* Unie,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postoj, který má být zaujat jménem Unie na třetím zasedání konference smluvních stran uvedené úmluvy, je podpořit přijetí rozhodnutí o limitech pro odpad obsahující rtuť, jež je v souladu s *acquis* Unie.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*